

PRAVILNIK

O VRSTI I BLIŽIM USLOVIMA ZA OBRAZOVANJE ORGANIZACIONIH JEDINICA I OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE MENTALNOG ZDRAVLJA U ZAJEDNICI

("Sl. glasnik RS", br. 106/2013)

I UVODNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom uređuju se vrste i bliži uslovi u pogledu prostora, opreme i kadra za obrazovanje organizacionih jedinica i obavljanje poslova zaštite mentalnog zdravlja u zajednici.

Zajednica

Član 2

Zajednica, u smislu ovog pravilnika, predstavlja oblik udruživanja ljudi unutar nekog određenog prostora, čiji pojedinci stupaju u različite socijalne interakcije, okupljajući se oko zajedničkih vrednosti, potreba, interesa i problema, razvijajući osećanje pripadnosti i identifikacije sa zajednicom i preduzimajući organizovane akcije u cilju zadovoljavanja osnovnih i zajedničkih potreba.

Obrazovanje centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 3

Centar za mentalno zdravlje u zajednici obrazuje se kao posebna organizaciona jedinica za obavljanje poslova zaštite mentalnog zdravlja u domovima zdravlja koji obavljaju i delatnost lečenja lica sa mentalnim smetnjama i u psihijatrijskim ustanovama.

Cilj obrazovanja centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 4

Obrazovanjem i organizovanjem centra za mentalno zdravlje u zajednici postiže se viši nivo kvaliteta zaštite mentalnog zdravlja u zajednici, obezbeđuje se pružanje raznovrsnih usluga koje su dostupne što većem broju lica, s ciljem da te usluge budu što efikasnije i prihvatljivije licima sa mentalnim smetnjama.

Poslovi centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 5

Centar za mentalno zdravlje u zajednici obavlja poslove:

- 1) promocije mentalnog zdravlja i prevencija mentalnih poremećaja;
- 2) prevencije invaliditeta i rehabilitacija;
- 3) lečenja i rehabilitacije lica sa mentalnim smetnjama;
- 4) uspostavljanja multidisciplinarnog timskog rada;
- 5) uspostavljanja interdisciplinarne saradnje unutar zdravstvenog sistema;
- 6) uspostavljanja multisektorske saradnje na lokalnom nivou sa službama sistema socijalne zaštite, službama lokalnih organa samouprave, udruženjima pacijenata i dr.;
- 7) saradnje sa organizacijama i udruženjima čiji su ciljevi usmereni na pomoć i podršku licima sa mentalnim smetnjama;
- 8) saradnje sa referentnim zdravstvenim ustanovama;
- 9) učešća u različitim stručnim skupovima;
- 10) učešća u raznim projektima;
- 11) savetodavnog rada sa licima sa mentalnim smetnjama i članovima njihovih porodica;
- 12) edukacije pacijenata, zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika;
- 13) lečenja - medikamentozna terapija;
- 14) socioterapije;
- 15) okupaciono radne terapije;
- 16) rekreativne terapije;
- 17) porodične terapije;
- 18) prevencije i lečenja bolesti zavisnosti;
- 19) rehabilitacije i resocijalizacije;
- 20) nadzora nad licima sa mentalnim smetnjama koja koriste zaštićene kuće ili stanove;

- 21) psihijatrijske patronaže;
- 22) pomoći i praćenja lica kojima je izrečena mera obaveznog lečenja na slobodi;
- 23) socijalne podrške - intervencije u kriznim situacijama.

Dnevne usluge u zajednici

Član 6

U sklopu sistema pružanja usluga centra za mentalno zdravlje u zajednici, mogu se organizovati:

- 1) dnevni boravak za lica sa mentalnim smetnjama;
- 2) dnevni centri za starija lica, što upotpunjuje sistem službi i povećava usluge zaštite mentalnog zdravlja;
- 3) zaštićene kuće ili stanovi;
- 4) udruženja korisnika usluga i dr.

II ORGANIZACIJA I NAČIN RADA CENTRA ZA MENTALNO ZDRAVLJE U ZAJEDNICI

Organizacija centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 7

Centar za mentalno zdravlje u zajednici, obrazovan u domu zdravlja ili u psihijatrijskoj ustanovi, organizuje svoj rad u skladu sa planom rada zdravstvene ustanove pri kojoj je obrazovan, na način kojim će se osigurati dostupna, kvalitetna, efikasna i kontinuirana zdravstvena zaštita lica sa mentalnim smetnjama u zajednici.

Preventivna delatnost

Član 8

Zdravstvena zaštita lica sa mentalnim smetnjama u centru za mentalno zdravlje u zajednici sprovodi se kroz definisane planove i programe, individualne ili grupne tretmane u zajednici, a u cilju zadržavanja ovih lica i njihovog ostanka u porodičnoj i socijalnoj sredini, odnosno u prevenciji njihovog stacionarnog lečenja.

Saradnja centra za mentalno zdravlje u zajednici sa zdravstvenim ustanovama

Član 9

Centar za mentalno zdravlje u zajednici saraduje sa svim zdravstvenim ustanovama na svim nivoima zdravstvene zaštite, kroz razmenu informacija i uspostavljanjem jedinstvenog sistema upućivanja pacijenata sa primarnog na druge nivoe zdravstvene zaštite, u skladu sa zakonom.

Saradnja centra za mentalno zdravlje u zajednici sa drugim službama i licima u zajednici

Član 10

Centar za mentalno zdravlje u zajednici, u skladu sa protokolima, saraduje i sa drugim službama i licima u zajednici, u cilju očuvanja zdravlja lica sa mentalnim smetnjama.

Interne pismene procedure centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 11

Centar za mentalno zdravlje u zajednici ima utvrđene interne procedure koje se odnose na:

- 1) zbrinjavanje urgentnih stanja u psihijatriji;
- 2) poštovanje prava lica sa mentalnim smetnjama pri uključivanju u dijagnostičke i terapijske procedure;
- 3) postupanje sa licem sa mentalnim smetnjama koji odbija određeni tretman ili ne poštuje prethodno dogovoreni plan za medikamentozni ili psihosocijalni tretman;
- 4) postupak upućivanja na hospitalni tretman;
- 5) postupanje sa forenzičkim pacijentima koji su od strane suda upućeni u centar za mentalno zdravlje u zajednici, kao i sa forenzičkim pacijentima nakon hospitalnog tretmana u postupku uključivanja u zajednicu;
- 6) postupanje sa informacijama o zdravstvenom stanju pacijenata;
- 7) rešavanje po žalbi pacijenata i njihovih zakonskih zastupnika;
- 8) kućne i druge planirane posete;
- 9) istraživačke projekte o obezbeđivanju sigurnosti pacijenata ili njihovih zakonskih zastupnika za učešće u istraživačkim projektima;
- 10) kontrolu infekcije;
- 11) čišćenje, dezinfekciju i dezinsekciju površina;
- 12) zabranu pušenja u prostorijama centra;
- 13) druge procedure u skladu sa nadležnošću centra.

Planiranje u centru za mentalno zdravlje u zajednici

Član 12

Centar za mentalno zdravlje u zajednici sačinjava godišnji plan rada sa planom nadzora i kontrole, koji je sastavni deo godišnjeg plana rada doma zdravlja ili deo plana rada psihijatrijske ustanove.

Godišnji plan rada iz stava 1. ovog člana upućuje se nadležnom zavodu za javno zdravlje u cilju koordinacije i praćenja planiranih aktivnosti, u skladu sa zakonom.

III USLOVI U POGLEDU PROSTORA CENTRA ZA MENTALNO ZDRAVLJE U ZAJEDNICI

Sanitarno-tehnički i higijenski uslovi

Član 13

Centar za mentalno zdravlje u zajednici mora da ispunjava opšte sanitarno-tehničke i higijenske uslove, i to:

- 1) da je izgrađen od čvrstog materijala;
- 2) da je smešten na pristupačnom terenu sa izgrađenim prilazom za osobe sa invaliditetom;
- 3) ne sme biti izložen buci i zagađenju životne sredine iznad dozvoljenih vrednosti;
- 4) da ima siguran i trajan izvor zagrevanja;
- 5) da ispunjava propisane tehničke i ekološke standarde.

Komunalni i drugi uslovi za prostor centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 14

Centar za mentalno zdravlje u zajednici mora da zadovoljava sve propisane komunalne i sanitarne uslove za vodosnabdevanje i odvođenje otpadnih voda, električno snabdevanje, priključke na plinsku mrežu i druge instalacije kao i sve uslove protivpožarne zaštite.

Unutrašnje uređenje prostorija centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 15

Centar za mentalno zdravlje u zajednici mora da ima obezbeđene telekomunikacione veze i uređaje, uz obavezan pristup internetu.

Prostorije centra za mentalno zdravlje u zajednici:

- 1) moraju biti osvetljene i izgrađene tako da se mogu lako i brzo provetriti;
- 2) moraju biti obezbeđene odgovarajućom ventilacijom;
- 3) moraju da imaju dnevno svetlo;
- 4) podovi prostorija moraju biti urađeni tako da se ne klizaju i da se mogu brzo i lako čistiti, održavati i dezinfikovati.

Prostorni uslovi centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 16

Centar za mentalno zdravlje u zajednici, po pravilu, treba da bude smešten na lokaciji koja je dostupna korisnicima sa područja zajednice kojoj pruža usluge.

Prostorije centra za mentalno zdravlje u zajednici moraju u potpunosti da osiguravaju udobnost, sigurnost i diskreciju licima sa mentalnim smetnjama.

Radni prostor centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 17

Centar za mentalno zdravlje u zajednici treba da ima radni prostor, koji se sastoji od:

- 1) administrativnog (prijemnog) pulta sa kartotekom;
- 2) prostora za intervencije;
- 3) prostora za rad psihijatra;
- 4) prostora za rad psihologa;
- 5) prostora za rad socijalnog radnika;
- 6) prostora za grupnu i radnu terapiju;
- 7) sanitarnog čvora za pacijente, odvojeno po osnovu pola;
- 8) sanitarnog čvora za zaposlene, odvojeno po osnovu pola;
- 9) garderobe za pacijente;
- 10) garderobe za zaposlene;
- 11) priručne kuhinje sa neophodnom opremom i aparatima.

Prostorije za rad iz stava 1. ovog člana moraju biti odgovarajuće površine, zavisno od vrste i obima usluga koje centar za mentalno zdravlje u zajednici pruža.

Higijensko-tehnički uslovi centra za mentalno zdravlje u zajednici

Član 18

Prostorije za pregled pacijenata, sanitarni čvor za pacijente i sanitarni čvor za zaposlene, moraju da imaju lavabo sa toplom i hladnom vodom i tekućim sapunom kao i peškirimama za brisanje ruku za jednokratnu upotrebu, odnosno aparatom za sušenje ruku.

IV USLOVI U POGLEDU MEDICINSKO-TEHNIČKE OPREME

Prostor za rad administrativnog pulta sa kartotekom

Član 19

Administrativni pult sa kartotekom mora biti opremljen metalnim ormarom sa ključem za lične zdravstvene kartone pacijenata, radnim stolom, stolicom i telefonom.

Prostor za intervencije

Član 20

Prostor za intervencije mora biti opremljen:

- 1) ležajem za intervencije;
- 2) nosačem - stalkom za infuziju;
- 3) ormarom za instrumente i za lekove;
- 4) stolićem za instrumente;
- 5) posudom za instrumente;
- 6) suvim sterilizatorom;
- 7) negatoskopom;
- 8) otoskopom;
- 9) toplomerom;
- 10) rukavicama za jednokratnu upotrebu;
- 11) špricivima i iglama za jednokratnu upotrebu;

- 12) kompresivnim zavojima;
- 13) zavojnim materijalom;
- 14) sredstvima za imobilizaciju;
- 15) kompletom orofaringealnog tubusa;
- 16) ambu balonom sa maskama;
- 17) čeličnom posudom za kiseonik zapremine najmanje tri litra sa pripadajućom opremom;
- 18) kompletom za terapiju anafilaktičkog šoka (adrenalin, antihistaminici, aminofilin, kortikosteroidi);
- 19) torbom za medicinsku sestru, odnosno medicinskog tehničara;
- 20) plastičnom posudom za medicinski otpad;
- 21) posudom za ostali - komunalni otpad.

Prostor za intervencije mora da ima metalnu kasu, odnosno sef za psihoaktivne kontrolisane supstance, koji moraju biti stalno zaključani i obezbeđeni, a u skladu sa propisima kojima se uređuju psihoaktivne kontrolisane supstance.

Prostor za rad psihijatra

Član 21

Prostor za rad psihijatra mora biti opremljen:

- 1) ležajem za pregled pacijenata;
- 2) stolicom za pregled pacijenata;
- 3) radnim stolom i stolicom za otpatke;
- 4) oftalmoskopom;
- 5) neurološkim čekićem;
- 6) akustičnom viljuškom;
- 7) posudom za špatule,
- 8) špatulama;
- 9) lekarskom torbom;

10) tablicama za ispitivanje oštine vida.

Prostor za rad psihologa i socijalnog radnika

Član 22

Prostor za rad psihologa i socijalnog radnika mora biti opremljen kancelarijskim nameštajem i opremom.

Pored kancelarijskog nameštaja iz stava 1. ovog člana, prostor za psihologa mora imati osnovne testove za rad psihologa, i to: psihološke instrumente za procenu intelektualnih sposobnosti, pojedinih kognitivnih funkcija kao i psihoneurološku procenu; testove i tehnike za procenu psihomotornog razvoja; psihološki inventar i testove za procenu ličnosti; projektivne tehnike i dr.

Prostor za grupnu terapiju

Član 23

Prostor za grupnu terapiju mora da ima: audio-video opremu; materijal za kreativne i rekreativne aktivnosti; diktafon i nameštaj.

Prostor za decu

Član 24

Centar za mentalno zdravlje u zajednici koji pruža usluge i deci, mora da pored propisane opreme ima i razne igračke, slikovnice, slagalice, didaktički i sličan materijal za rad sa decom.

Prostor za lečenje bolesti zavisnosti

Član 25

Centar za mentalno zdravlje u zajednici koji pruža usluge prevencije i lečenja bolesti zavisnosti, pored propisane opreme mora da ima i skrining testove za otkrivanje psihoaktivnih supstanci u urinu i pljuvački i skrining testove za hepatitis B i C, kao i HIV.

Vozni park

Član 26

Centar za mentalno zdravlje u zajednici mora da ima odgovarajuće prevozno sredstvo (automobil, kombi).

V USLOVI U POGLEDU KADRA

Multidisciplinarni tim

Član 27

U centru za mentalno zdravlje u zajednici, zavisno od broja lica sa mentalnim smetnjama, veličine područja koje pokriva i kadrovskih resursa, obrazuju se jedan ili više multidisciplinarnih timova, u sastavu: neuropsihijatar, psihijatar, neurolog, psiholog, socijalni radnik, defektolog, logoped, medicinska sestra, odnosno medicinski tehničar i radni terapeut.

Poslovi i zadaci članova multidisciplinarnog tima

Član 28

Poslovi i zadaci članova multidisciplinarnog tima su:

- 1) promocija i zaštita mentalnog zdravlja pojedinca, porodice, grupe i zajednice;
- 2) sprovođenje postupka lečenja;
- 3) edukacija pacijenta da prepozna rane znakove bolesti, da na vreme potraži stručnu pomoć i da razume svoje stanje;
- 4) pomoć u procesu socijalizacije i resocijalizacije, odnosno u sticanju znanja, veština, motiva i stavova potrebnih za izvršenje sadašnjih i budućih uloga u društvu;
- 5) kućne i druge planirane posete u zajednici;
- 6) planiranje, organizacija, rukovođenje i sprovođenje psihosocijalne rehabilitacije pacijenata, uključujući i forenzičke pacijente koji su od strane suda upućeni u centar za mentalno zdravlje u zajednici, kao i forenzičke pacijente nakon hospitalnog tretmana u postupku uključivanja u zajednicu;
- 7) savetodavne usluge pacijentima;
- 8) psihoedukacija;
- 9) socioterapijske aktivnosti u centru za mentalno zdravlje u zajednici i u zajednici (individualna i grupna socioterapija);
- 10) pomoć u rešavanju kriznih situacija;
- 11) rana detekcija poremećaja u rastu i razvoju;
- 12) da vode zakonski propisanu medicinsku evidenciju i dokumentaciju;
- 13) da učestvuje u istraživanjima i primeni rezultata istraživanja;
- 14) da učestvuje u evaluaciji i praćenju rada centra za mentalno zdravlje u zajednici,
- 15) da obavlja i druge poslove u skladu sa svojim profesionalnim usmerenjem i potrebama centra za mentalno zdravlje u zajednici.

Rukovodilac multidisciplinarnog tima

Član 29

Centar za mentalno zdravlje u zajednici, u skladu sa aktima doma zdravlja ili psihijatrijske ustanove, ima rukovodioca multidisciplinarnog tima (u daljem tekstu: rukovodilac tima).

Rukovodilac tima, pored opštih uslova, mora da poseduje odgovarajuće stručne kvalifikacije kao i organizatorske veštine.

Poslovi i zadaci rukovodioca tima

Član 30

Poslovi i zadaci rukovodioca tima utvrđuju se aktom o sistematizaciji, tako da se obezbeđuje:

- 1) rukovođenje i koordinacija rada multidisciplinarnog tima;
- 2) organizovanje rada centra za mentalno zdravlje u zajednici;
- 3) razvijanje pozitivne radne atmosfere, motivacije zaposlenih i staranje o izgrađivanju i razvijanju dobrih interpersonalnih odnosa;
- 4) uspostavljanje i održavanje veze sa službama primarne zdravstvene zaštite, kao i sa zdravstvenim ustanovama na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, uključujući i forenzička odeljenja;
- 5) uspostavljanje i održavanje veza sa drugim službama u zajednici koje se bave unapređenjem i zaštitom mentalnog zdravlja;
- 6) u saradnji sa članovima multidisciplinarnog tima izrada godišnjeg plana stručnog rada članova tima;
- 7) uspostavljanje i održavanje stalne komunikacije i saradnje sa zdravstvenim savetom i strukturama jedinice lokalne samouprave, organizacijama i udruženjima, grupama za samopomoć, volonterskim organizacijama, verskim zajednicama, organizacijom crvenog krsta i drugim organizacijama;
- 8) nadzor i kontrola rada i izveštavanje o radu centra za mentalno zdravlje u zajednici;
- 9) izrada godišnjeg plana rada centra za mentalno zdravlje u zajednici u saradnji sa drugim članovima multidisciplinarnog tima;
- 10) obavljanje i drugih poslova u skladu sa svojim profesionalnim usmerenjem i potrebama centra za mentalno zdravlje u zajednici.

Poslovi i radni zadaci psihijatra, odnosno neuropsihijatra

Član 31

Specijalista psihijatrije, odnosno neuropsihijatrije obavlja:

- 1) dijagnostiku i planiranje tretmana za lečenje lica sa mentalnim smetnjama;
- 2) pravilno primenjivanje i sprovođenje psihofarmakološke terapije, uz naročitu pažnju o individualnom doziranju i dužini tretmana, neželjenim efektima i komplikacijama psihijatrijskog tretmana;
- 3) psihijatrijsku ekspertizu;
- 4) konsultativne usluge i daje nalaze i mišljenja na poziv drugih službi;
- 5) druge poslove u skladu sa svojim profesionalnim usmerenjem i potrebama centra za mentalno zdravlje u zajednici.

Poslovi i radni zadaci psihologa

Član 32

Psiholog:

- 1) obavlja psihodijagnostičke procene;
- 2) izrađuje i sprovodi plan psihološkog tretmana;
- 3) obavlja procenu toka i evaluaciju tretmana;
- 4) obavlja psihološko savetovanje;
- 5) obavlja i druge poslove u skladu sa svojim profesionalnim usmerenjem i potrebama centra za mentalno zdravlje u zajednici.

Poslovi i radni zadaci socijalnog radnika

Član 33

Socijalni radnik:

- 1) uzima socijalne anamneze sa ekspertizom;
- 2) izrađuje plan aktivnosti iz domena rada socijalnog radnika;
- 3) pruža odgovarajuću pomoć u rešavanju pitanja i problema koji su važni za pacijente i izvan su domena medicinskog i psihološkog tretmana;
- 4) pruža stručnu pomoć pacijentima čije socijalno stanje zahteva naročito staranje i pomoć lokalne zajednice, kao što su nezaposlenost, deca bez roditeljskog staranja, samohrani roditelji, radno nesposobna lica, stara i iznemogla lica;

- 5) radi na uklanjanju različitih socijalnih činitelja koji u porodici i široj društvenoj zajednici mogu imati negativan uticaj na uspešan tretman pacijenta;
- 6) uspostavlja kontinuiranu saradnju sa različitim službama i ustanovama socijalne zaštite, obrazovnim i ustanovama od javnog značaja, različitim organizacijama u zajednici u kojoj deluje centar;
- 7) motiviše pacijente da aktivno učestvuju u društvenim i kulturnim događajima, u skladu sa njihovim mogućnostima i sklonostima;
- 8) organizuje rekreativne aktivnosti s ciljem razvijanja socijalnih veština pacijenata;
- 9) razvija i motiviše obavljanje volonterskog rada u zajednici koji je u uskoj vezi sa socijalnom zaštitom i socijalnom politikom;
- 10) obavlja i druge poslove u skladu sa svojim profesionalnim usmerenjem i potrebama centra za mentalno zdravlje u zajednici.

Poslovi i radni zadaci medicinske sestre, odnosno medicinskog tehničara

Član 34

Medicinska sestra, odnosno medicinski tehničar:

- 1) ostvaruje prvi kontakt sa pacijentom i uzima potrebne lične podatke;
- 2) procenjuje potrebe pacijenta kroz razgovor i razvijanje poverenja;
- 3) organizuje i rukovodi poslovima nege pacijenata;
- 4) nadzire i učestvuje u primeni plana rada sestrinske nege;
- 5) vodi brigu o pacijentu koji doživljava akutnu mentalnu patnju ili koji se nalazi u fazi pogoršanja hronične mentalne smetnje;
- 6) nadzire redovnu i ispravnu primenu lekova, uključujući i terapiju injekcijama;
- 7) vodi medicinsku evidenciju i dokumentaciju o ordiniranoj terapiji, intervencijama i dijagnostici;
- 8) nadzire higijensko-dijetetski režim pacijenta;
- 9) stara se o nabavci potrebnog materijala, lekova i drugo i nadzire redovnu i ispravnu primenu lekova, uključujući terapiju injekcijama;
- 10) motiviše pacijenta da aktivno učestvuje u društvenim i kulturnim događajima, u skladu sa njihovim potrebama i interesovanjima;
- 11) pruža podršku pacijentima i njihovim porodicama u cilju poboljšanja kvaliteta njihovog života;

- 12) obavlja kućne posete;
- 13) organizuje rekreativne aktivnosti s ciljem razvijanja socijalnih veština pacijenata;
- 14) obavlja i druge poslove u skladu sa svojim profesionalnim usmerenjem i potrebama centra.

Poslovi i radni zadaci radnog terapeuta

Član 35

Radni terapeut podstiče i razvija sposobnost za samostalno funkcionisanje pacijenata, a posebno za:

- 1) izradu plana aktivnosti iz domena radne terapije za individualni i grupni tretman;
- 2) obavljanje tehničke pripreme kao što su selekcija aktivnosti, određivanje radnog mesta, izbor materijala, alata i pribora;
- 3) obavljanje motivacionih razgovora sa pacijentima;
- 4) utvrđivanje terapijskog prostora i prilagođavanje opreme sa ciljem postizanja što većeg stepena funkcionalnosti i racionalnog korišćenja preostalih životnih veština;
- 5) opservaciju, praćenje i registrovanje uspešnosti terapijskog tretmana, stava i ponašanja pacijenta;
- 6) procenjivanje aktivnosti svakodnevnog života pacijenata koje su povezane sa njegovim trenutnim mentalnim smetnjama;
- 7) motivisanje pacijenata da aktivno učestvuju u društvenim i kulturnim događajima, u skladu sa njihovim interesovanjima;
- 8) organizovanje rekreativnih aktivnosti s ciljem razvijanja socijalnih veština pacijenata;
- 9) obavljanje i drugih poslova u skladu sa svojim profesionalnim usmerenjem i potrebama centra za mentalno zdravlje u zajednici.

Stručno usavršavanje članova multidisciplinarnog tima

Član 36

Članovi multidisciplinarnog tima, saglasno zakonu, imaju pravo i obavezu da se stalno stručno usavršavaju radi održavanja i unapređivanja kvaliteta zdravstvene zaštite u oblasti mentalnog zdravlja.

Stručno usavršavanje iz stava 1. ovog člana obuhvata posebne oblike usavršavanja kroz kontinuirano praćenje i usvajanje savremenih znanja i veština iz pojedinih oblasti mentalnog zdravlja, u skladu sa zakonom.

Plan stručnog usavršavanja svake kalendarske godine centar za mentalno zdravlje u zajednici predlaže domu zdravlja ili psihijatrijskoj ustanovi.

VI STUPANJE NA SNAGU

Član 37

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".